5 เทคนิคบริหารกระแสเงินสดที่นักธุรกิจต้องรู้

นำเสนอเมื่อ : 10 มิ.ย. 2568

Cash is King จริงหรือไม่ เจาะลึกความสำคัญของกระแสเงินสดกับการอยู่รอดของธุรกิจ พร้อม 5 เทคนิคบริหารเงินสดอย่างมืออาชีพ ช่วยให้ธุรกิจคุณเติบโตอย่างมั่นคง

การบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จไม่ได้วัดกันแค่ตัวเลขกำไรที่มากมาย หรือยอดขายที่เติบโตอย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่สิ่งที่เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงธุรกิจให้อยู่รอดได้ คือ “กระแสเงินสด” โดยมีธุรกิจมากมายที่แม้จะมีกำไรดี แต่ต้องปิดตัวลงเพราะขาดสภาพคล่องทางการเงิน ไม่สามารถหมุนเงินสดในกิจการได้ทันเวลา จากประสบการณ์ของนักธุรกิจรุ่นใหญ่หลายท่านยืนยันตรงกันว่า “ธุรกิจขาดทุนยังอยู่ได้ แต่ธุรกิจขาดเงินสดอยู่ไม่ได้” ในบทความนี้ เราได้รวบรวมเทคนิคการบริหารกระแสเงินสดที่นักธุรกิจห้ามพลาดมาฝากทุกคน

กระแสเงินสดคืออะไร ประเภทไหนที่สำคัญกับนักธุรกิจ ?

กระแสเงินสด (Cash Flow) คือการไหลเวียนของเงินที่เข้า และออกจากธุรกิจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน
2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน
3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหาแหล่งเงินทุน

โดยสำหรับนักธุรกิจแล้ว
กระแสเงินสดจากการดำเนินงานถือเป็นประเภทที่สำคัญที่สุดที่ควรให้ความสนใจเป็นอันดับแรก

เงินสดที่ไหลเวียนในแต่ละธุรกิจย่อมมีลักษณะต่างกัน บางธุรกิจอย่างร้านอาหารที่รับเงินสดทันที และจ่ายเจ้าหนี้เป็นเครดิต จะมีสภาพคล่องดี ขณะที่ธุรกิจที่ต้องให้เครดิตลูกค้ายาวนาน เช่น งานราชการ หรือโครงการขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีเงินทุนหมุนเวียนสูงมาก หากไม่มีแหล่งเงินทุนสำรอง ธุรกิจอาจประสบปัญหาขาดสภาพคล่องได

การขาดกระแสเงินสดไม่เพียงส่งผลให้ธุรกิจดำเนินต่อไปไม่ได้ แต่ยังทำลายความน่าเชื่อถือ เครดิต และขวัญกำลังใจของพนักงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้เวลาสร้างยาวนาน แต่อาจถูกทำลายได้ในเวลาอันรวดเร็ว

5 ข้อสำคัญช่วยบริหารจัดการเงินสดสำหรับนักธุรกิจ

การบริหารกระแสเงินสดไม่ใช่เรื่องยาก แต่ต้องอาศัยความเข้าใจ และวินัยในการติดตาม เพื่อให้ธุรกิจของคุณมีสภาพคล่องที่ดี และสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง เราขอแนะนำ 5 ข้อสำคัญในการบริหารจัดการเงินสดที่คนทำธุรกิจควรยึดถือปฏิบัติ

1. ติดตามดูกระแสเงินให้บ่อยที่สุด

ผู้ประกอบการควรติดตามสถานะกระแสเงินสดให้บ่อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยในธุรกิจที่มีความเคลื่อนไหวทางการเงินสูง ควรตรวจสอบทุกวันเพื่อให้ทราบสถานะที่แท้จริง การรู้ตัวเลขจริงจะช่วยให้คุณตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ ทั้งยังสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ทันท่วงที ไม่ใช่รอจนถึงสิ้นเดือน หรือสิ้นปีแล้วค่อยมาดูตัวเลขรวม ซึ่งอาจสายเกินแก้

2. เข้าใจการเข้า และออกของเงิน

การรู้ทิศทางการไหลเวียนของเงินสดเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกธุรกิจต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ คุณต้องทราบว่าเงินเข้ามาจากช่องทางไหนบ้าง และออกไปในรูปแบบใด แม้จะดูเป็นเรื่องพื้นฐาน แต่หลายธุรกิจกลับละเลย จนเมื่อเกิดปัญหาขึ้นจึงรู้ตัว

ยกตัวอย่างเช่น ธุรกิจที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อต้องคำนึงถึงช่วงเวลาที่ลูกหนี้จะชำระเงิน และวางแผนการจ่ายเงินให้เจ้าหนี้ในจังหวะที่เหมาะสม ไม่ให้เกิดภาวะเงินขาดมือ ยิ่งเก็บเงินได้ช้าเท่าไร ในขณะที่รายจ่ายยังคงเดิม ยิ่งต้องหาเงินมาหล่อเลี้ยงบริษัทให้มากขึ้นเท่านั้น

3. เข้าใจต้นทุนทางการเงิน

นักธุรกิจต้องตระหนักถึงมูลค่าของเงินตามกาลเวลา (Time Value of Money) ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารกระแสเงินสด ยกตัวอย่างเช่น การเลือกระหว่างขายสินค้า 100 บาท และรับเงินทันที กับขายในราคา 105 บาทแต่ต้องรอรับเงินในอนาคต ทางเลือกแรกอาจจะดีกว่าเพราะได้นำเงินสดมาใช้หมุนเวียนต่อได้ทันที ไม่ต้องแบกรับความเสี่ยงจากการรอรับเงิน การเข้าใจต้นทุนทางการเงินจะช่วยให้คุณตัดสินใจเลือกวิธีการทำธุรกรรมที่เหมาะสม ทั้งด้านการขาย การกู้ยืม หรือการลงทุน โดยคำนึงถึงต้นทุนที่แท้จริงที่ธุรกิจต้องแบกรับ

4. ห้ามนำเงินส่วนตัวกับเงินกิจการรวมกัน

หลักการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารกระแสเงินสดคือ
การแยกเงินส่วนตัวออกจากเงินกิจการอย่างเด็ดขาด
หลายธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กมักมีการหยิบเงินของกิจการไปใช้ส่วนตัวก่อน แล้วค่อยนำมาคืนภายหลัง พฤติกรรมเช่นนี้เสี่ยงอย่างยิ่งที่จะทำให้ธุรกิจขาดสภาพคล่องในอนาคต การแยกบัญชีอย่างชัดเจน และมีวินัยในการเบิกจ่ายตามระบบที่วางไว้ จะช่วยให้ธุรกิจมีความโปร่งใสทางการเงิน สามารถตรวจสอบ และติดตามกระแสเงินสดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. มีแหล่งเงินสำรองไว้เสมอ

ธุรกิจควรเตรียมแหล่งเงินทุนสำรองไว้ล่วงหน้า ไม่ใช่รอจนกระทั่งจำเป็นต้องใช้แล้วค่อยหา เพราะในยามฉุกเฉิน การหาแหล่งเงินทุนอาจทำได้ยาก หรือมีต้นทุนสูงกว่าปกติมาก ผู้ประกอบการควรปรึกษาสถาบันการเงินเพื่อเตรียมวงเงินสินเชื่อสำหรับธุรกิจไว้ล่วงหน้า หรือเลือกใช้บริการจากธนาคารที่นอกจากจะให้บริการทางการเงินแล้ว ยังมีบริการให้คำปรึกษา ความรู้ และเครือข่ายธุรกิจที่จะช่วยสร้างโอกาสทางธุรกิจได้อีกด้วย
การมีแหล่งเงินทุนสำรองไว้ล่วงหน้าจะช่วยให้ธุรกิจรับมือกับสถานการณ์ไม่คาดฝันได้อย่างมั่นใจ

สรุปบทความ

กระแสเงินสดเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้ การบริหารจัดการเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นทักษะที่ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ดังคำกล่าวที่ว่า “Revenue is vanity, profit is sanity, but cash is king” (รายได้คือความภูมิใจ กำไรคือความปรกติทางใจ แต่เงินสดคือที่สุดของทุกอย่าง) การติดตามกระแสเงินสดอย่างสม่ำเสมอ เข้าใจการไหลเวียนของเงิน คำนึงถึงต้นทุนทางการเงิน แยกบัญชีส่วนตัวออกจากกิจการ และมีแหล่งเงินสำรองไว้ล่วงหน้า จะช่วยให้ธุรกิจของคุณมีสภาพคล่องที่ดี มีเสถียรภาพทางการเงิน และเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว